

Reduksjon av samfunnets miljøbelastning – vi må endre vårt forbruk (med et postskriptum om corona og klima)

Carlo Aall

Professor i berekraftig utvikling ved Høgskulen på Vestlandet

Leder av Norsk senter for berekraftig klimatilpassing (Noradapt) ved Vestlandsforskning i Sogndal

Det er umulig å nå klimamålene uten å redusere den økonomiske veksten | Carlo Aall

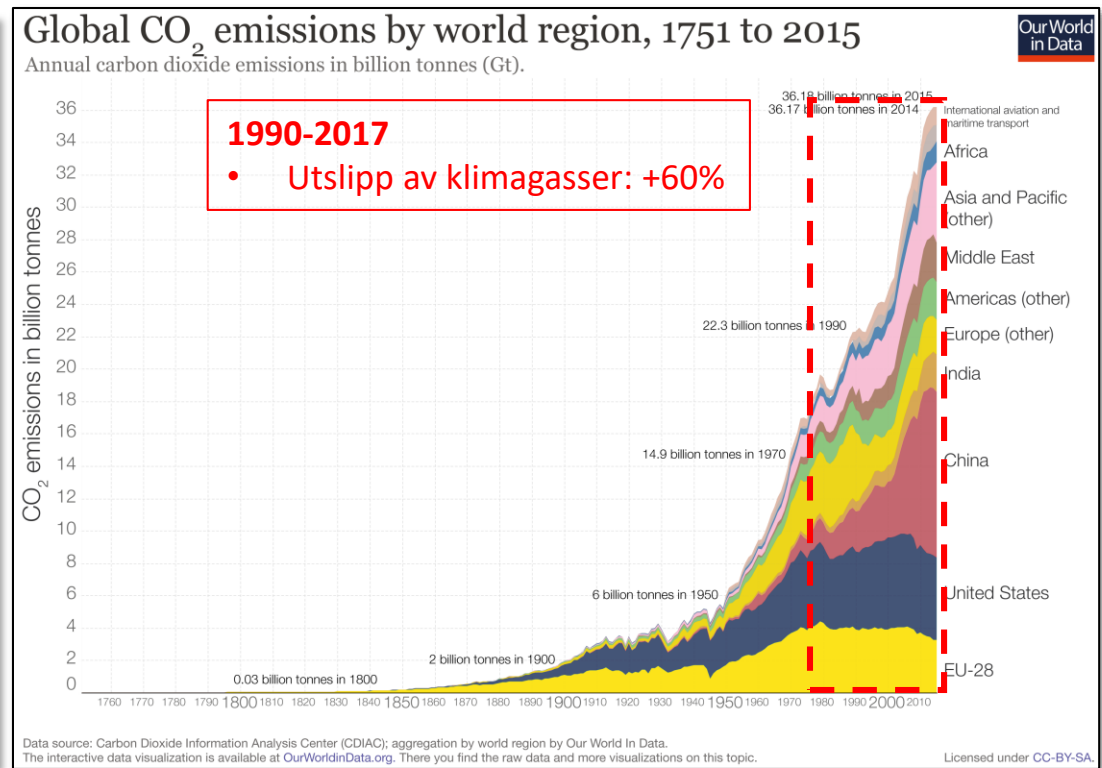
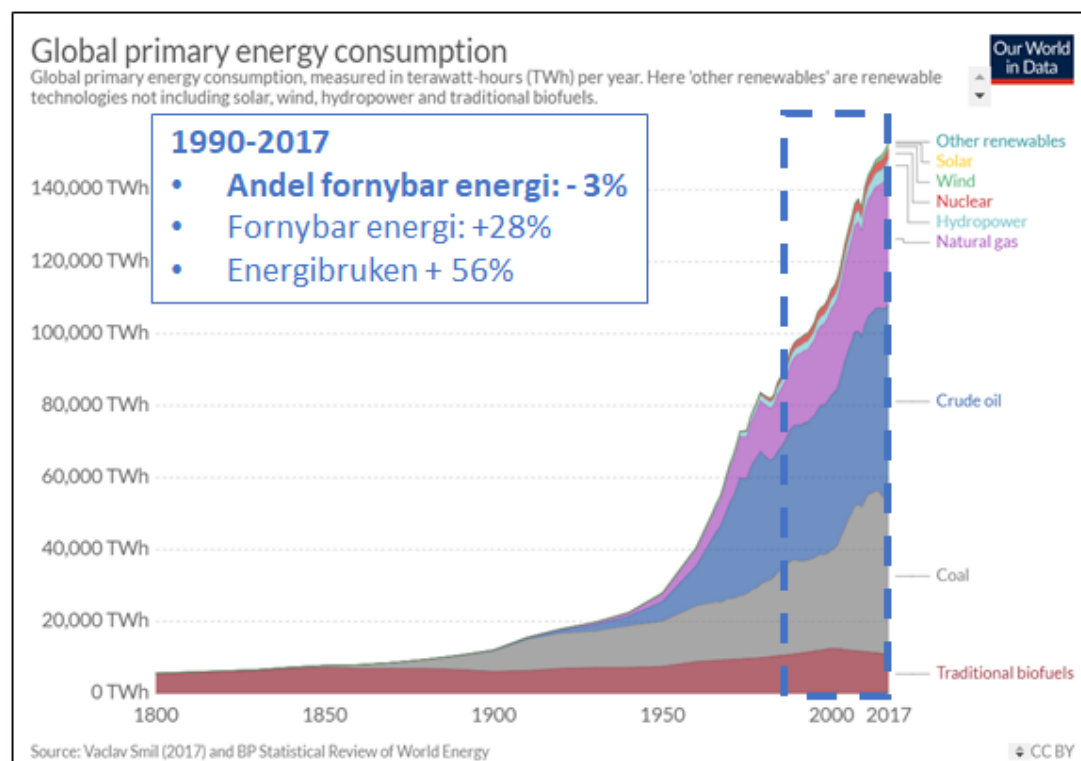
Politikerne rykker tilbake til 1980-tallet i klimadebatten.

DEBATT

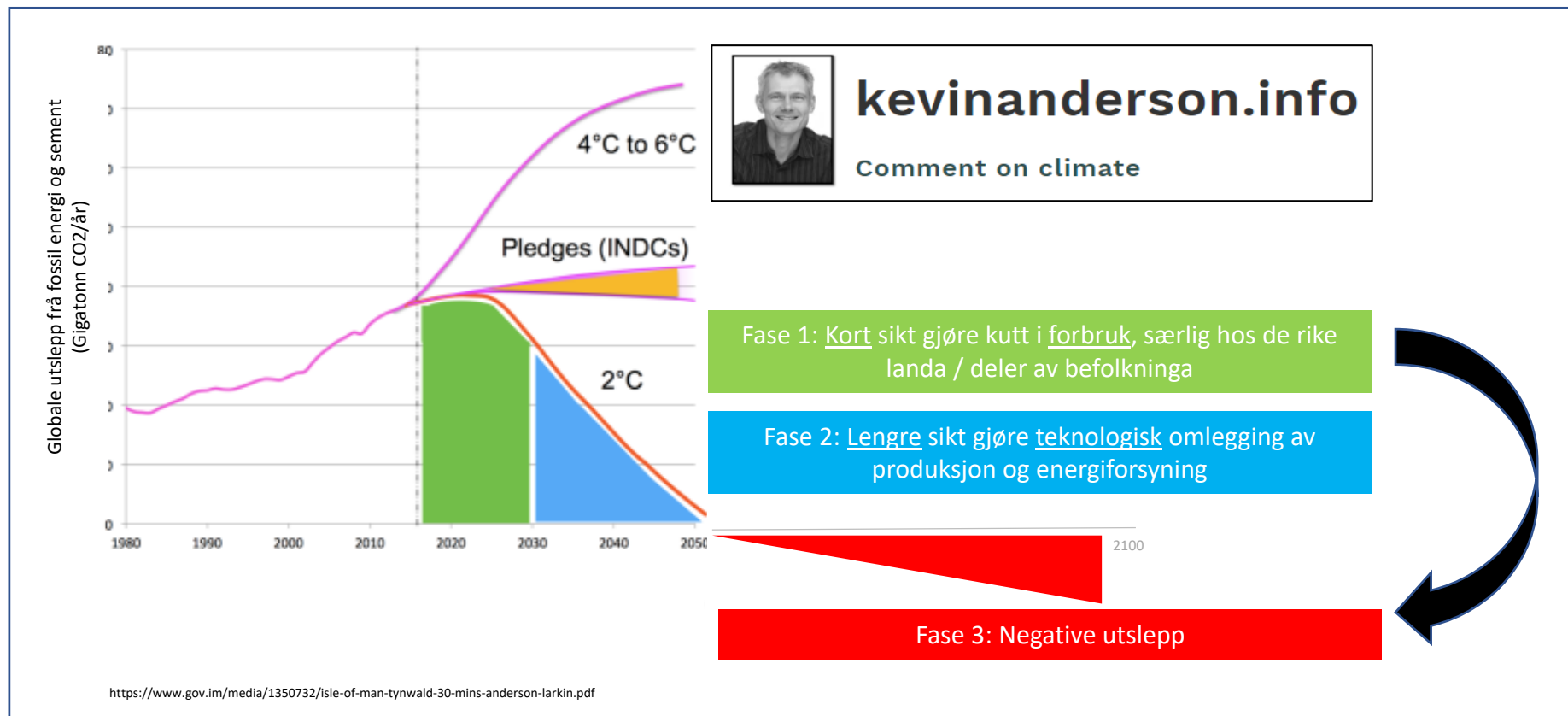
FOTO: Ole Berg-Rusten / NTB scanpix
Rapporten Klimakur 2030 ble nylig overrakt klima- og miljøminister Sveinung Rotevål og olje- og energiminister Tina Bru. T.h.: miljødirektor Ellen Hambro.

Resultatet globalt etter 30 år med klimaarbeid

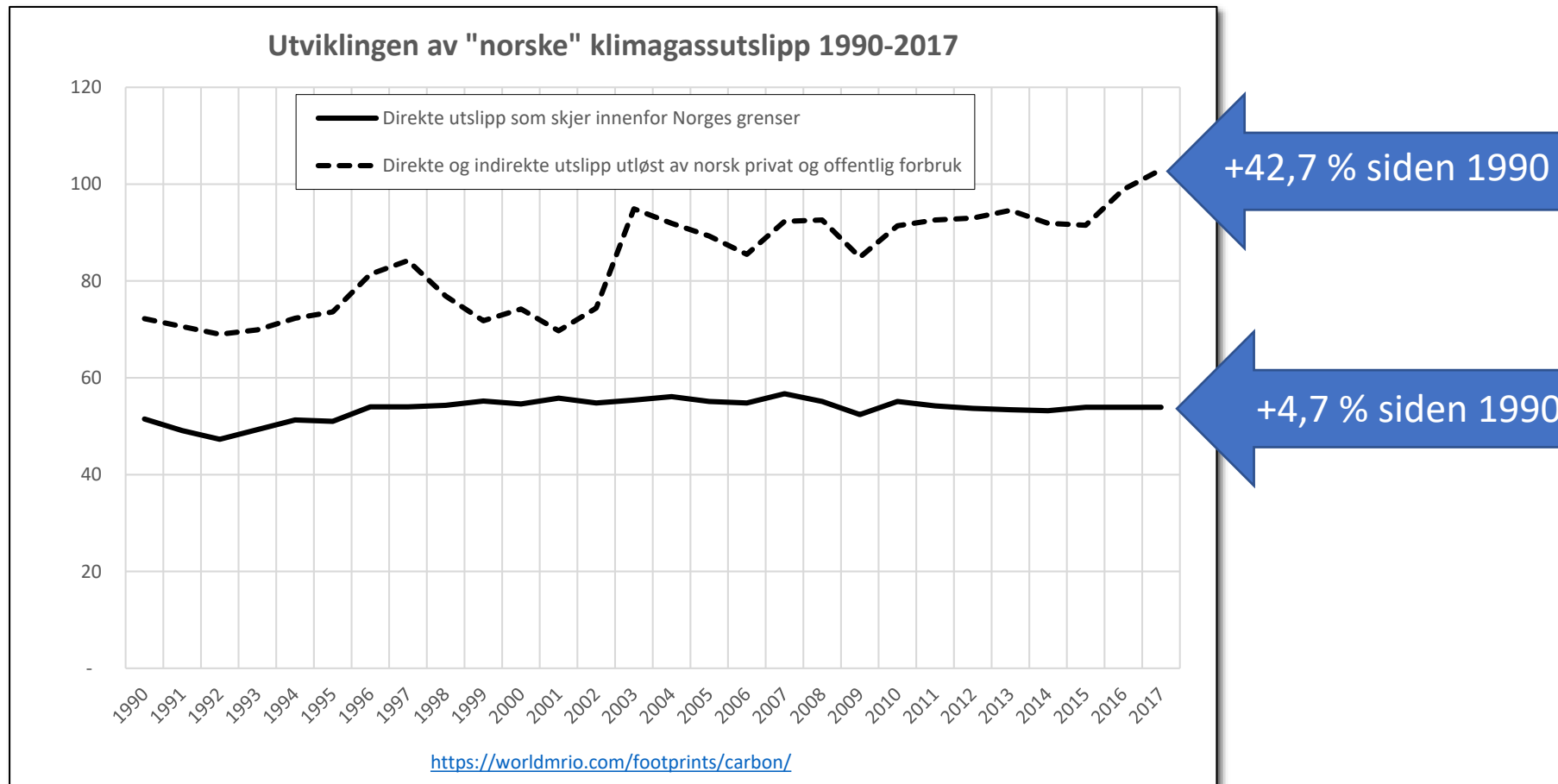

<https://ourworldindata.org/>

..og utfordringen globalt de neste 30 årene

Hvorfor fokus (også) på forbruk?

Hvordan endre forbruket?

1. Effektivisere

- Samme behov, samme forbruk, men mer «klimaeffektive» produkter/tjenester (eks reise fra A til B, reise med bil, men bytte ut fossil- med el-bil)

2. Substituere

- Samme behov, men skifte ut forbruket med noe som er mer «klimaeffektivt» (eks reise fra A til B, men reise med buss istedenfor privatbil)

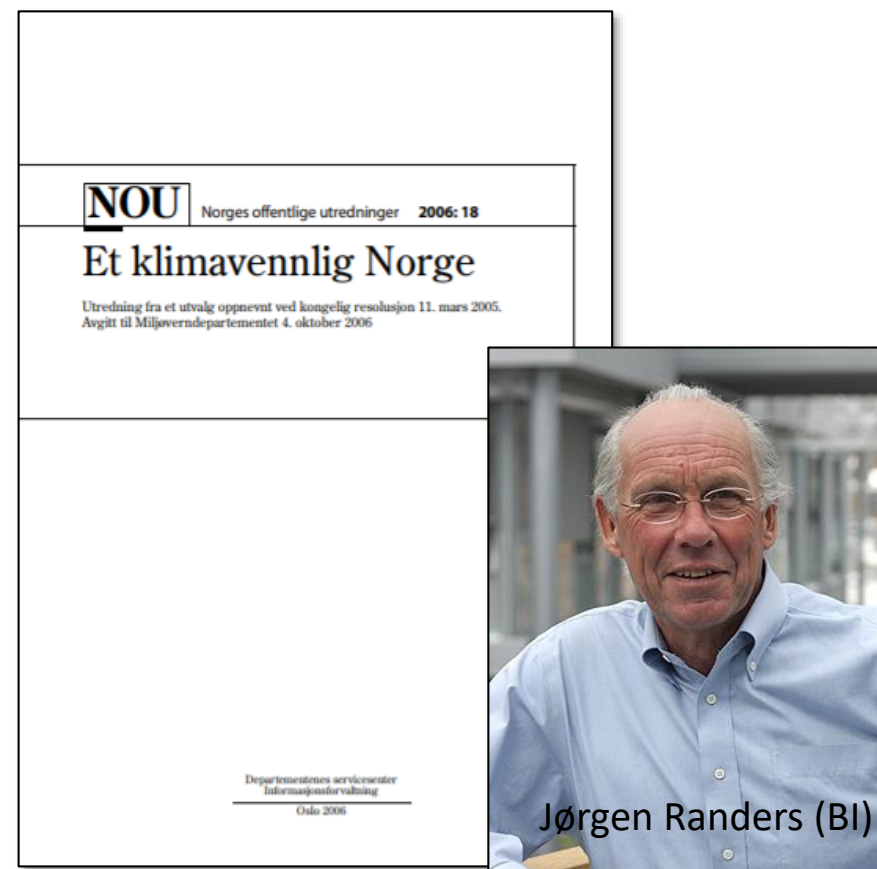

3. Redusere

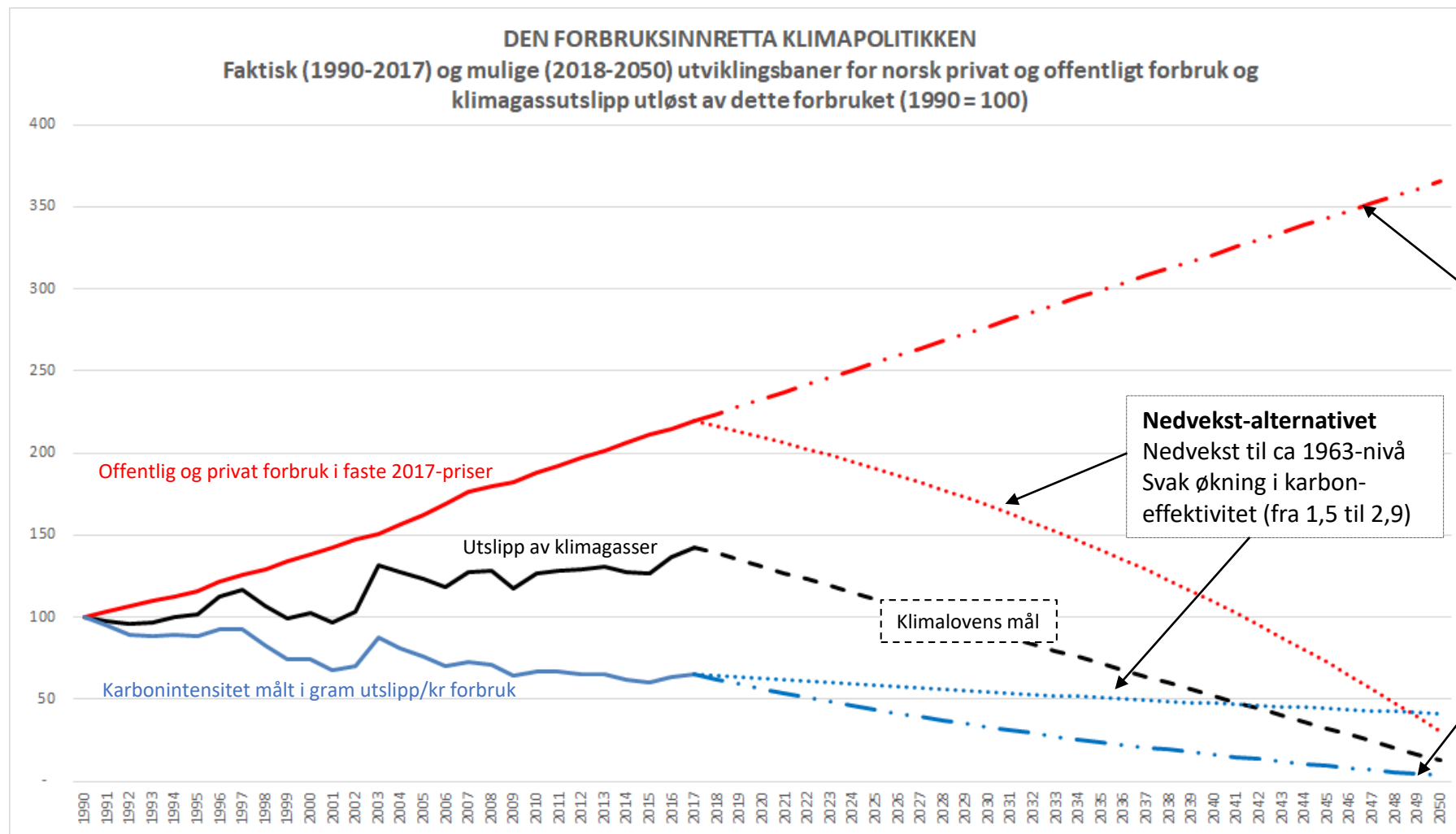
- Endre behovet (eks reise sjeldnere fra A til B)

...og direkte avvist som alternative til teknologiske tiltak

- «Utvalget har vurdert hva som kan være store kilder til norske utslipp fram mot 2050, og har vist hvilke tiltak som bør iverksettes for å redusere disse utslippene. En radikal omlegging av norsk livsstil i en mer klimavennlig retning ville kunne redusere framtidige utslipp mye. Utvalget har likevel ikke valgt å anbefale dette, blant annet fordi vi mener det vil være en umulig politisk oppgave å realisere. Utvalgets anbefalinger er derfor et lite antall, hovedsakelig teknologisk baserte, tiltak hvor hvert enkelt tiltak har et forholdsvis stort potensial for reduksjoner»

Teknisk fiks eller nedvekst for å nå klimamålet?

Nedvekst-alternativet
Nedvekst til ca 1963-nivå
Svak økning i karbon-effektivitet (fra 1,5 til 2,9)

Teknisk fiks-alternativet
Beholde trend i økonomisk vekst
Øke karboneffektiviteten fra trend (1,5) til faktor 19,1

Iden fra 1990-tallet om Faktor 4 til Faktor 10

History [\[edit\]](#)

Friedrich Schmidt-Bleek, from the [Wuppertal Institute for Climate, Environment and Energy](#), first proposed the Factor 10 and [dematerialization](#) concepts in the early 1990s. He concluded in his studies that 80% of the world's resources are distributed among [First World](#) nations, which contribute 20% of the global population, so those nations are promoting an unsustainable system of development. The goal of Factor 10 is to assure that nations do not exceed the planet's [carrying capacity](#) but leave sufficient resources for future generations.^[2]

Factor 4 [\[edit\]](#)

Factor 10 evolved from the less dramatic **Factor 4** was originally proposed by [L. Hunter Lovins](#) and [Amory Lovins](#) of the [Rocky Mountain Institute](#) and [Ernst von Weizsäcker](#), the founder of the [Wuppertal Institute](#) for Climate, Environment & Energy. Their book *Factor 4* explains how simple it is for nations to achieve Factor 4 results with existing technologies. The concept attempts to reduce resource and energy use by 75% by doubling output and halving input of production.

På klimaområdet har vi altså klart **faktor 1,5** for den norske økonomien sett under ett de forrige 30 årene – og skal vi beholde veksten etter trendalternativet og klare utslippsmålene de neste 30 årene - må vi **mer enn ti-doble** vår «faktorforbedring». Hvor sannsynlig er det?

Men nedvekst-strategien er (fortsatt) ikke så populær (blant de som bestemmer)!

Miljødirektoratet · Januar 2020 · Klimakur 2030: Slik kan utslippene kuttes

Klimakur 2030: Slik kan utslippene kuttes

Norge kan halvere ikke-kvotepålagte utslipp av klimagasser innen 2030 dersom atferd endres, teknologi utvikles og virkemidler innføres raskt.

Publisert 31.01.2020

Klimakur 2030

Miljødirektoratet, Statens vegvesen, Kystverket, Landbruksdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat og Einova har i Klimakur 2030 analysert potensialet for å redusere ikke-kvotepålagte utslipp av klimagasser, og tiltak som øker opptaket og reduserer utslipp fra skog og annen arealbruk. Rapporten er laget på oppdrag fra regjeringen. | Bildet: Klimakur 2030/Pinarhøy/Lars Erik Tveit, Kolambus.

Vil ha brei avtale om klimakutt – så lenge veksten får halde fram

Regjeringa lovar klimatiltak for å nå utsleppsmålå i 2030. Dei tre regjeringspartia vil gjerne ha ein brei politisk avtale om klimakutta. Men det er eitt vilkår: Den økonomiske veksten skal ikkje stoppe opp.

Håvard Grøni
@havardgr
Journalist

Publisert 31. jan. kl. 05:47

Erna Solberg (H) om tiltak for utslipp
FOTO: HÅVARD GRØNI

– Eg trur at å kome gjennom det grønne skiftet med at folk får dårlegare lønsvilkår, dårlegare velferdsstat og dårlegare liv for seg og familien, det går ikkje. Difor må vi ha grøn vekst, utdjupar nytnemnd klimaminister Sveinung Rotevatn (Venstre).

Post-Corona World Order: Democratic or Authoritarian?
globalvillagespace.com

Post-Corona Starts Now!
iversity.org

Post: Corona-Infizierte Mitarbeiter ignorieren Quara...
kreiszeitung.de

Post-Corona-Träume – Apokalyps Nu!
apokalypsnu.nl

Post Corona: Welcome to the Same...
rediff.com

Post Corona Issues - Wallaert & Kusse Public Affairs
wkpa.nl

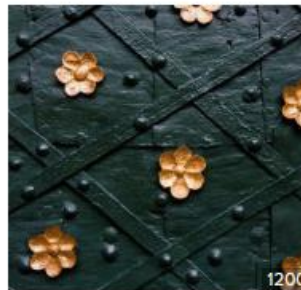
Start JOUW Eigen Post-Corona Tijdsperk!
kanssa.be

Post Corona: Neue Arbeitsrealitäten ...
holzbauaustria.at

Post-Corona World (dis)Order: The end of global lea...
globalvillagespace.com

Six Hopes for a Post-Corona Wo...
journalofbeautifulbusiness.com

POST AN...
m.blogspot...

US Post Office - 11 Photos...
yelp.com

The opinion of 14 experts on customer experienc...
stevenvanbellegem.com

post corona
dailyhaha.com

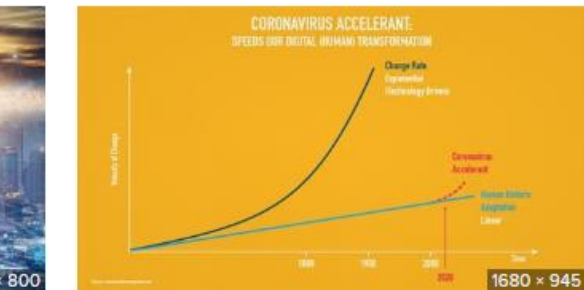
Skill Development of Workers for Post-corona ...
daily-sun.com

Post-corona succes begint bij ander ond...
financieel-management.nl

13 trendwatchers en visionairs over de wereld...
adformatie.nl

1680 x 945

600 x 777

684 x 960

535 x 356

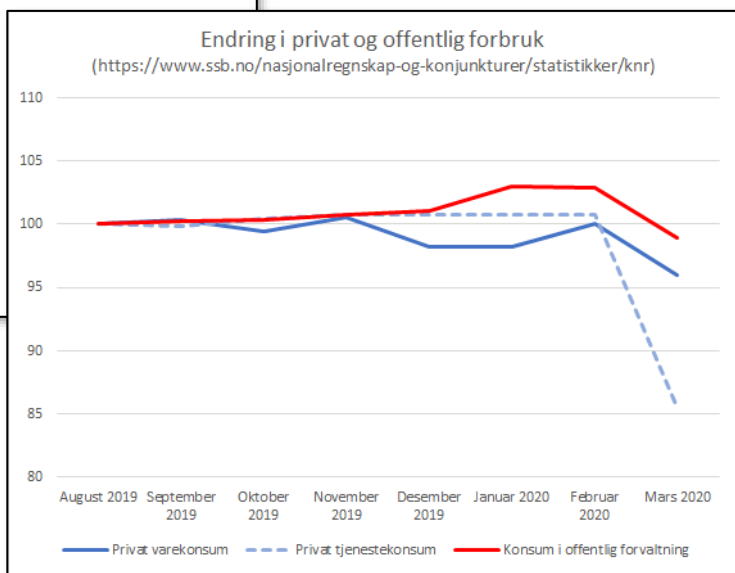
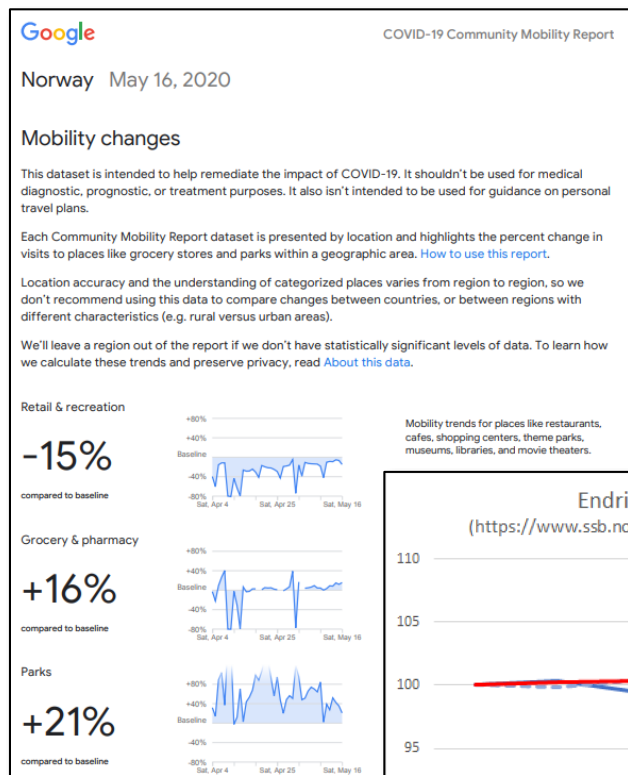

480 x 340

630 x 480

Redusert forbruk virker (selvsagt!)

Koronatiltak reduserte globale CO₂-utslipp med 17 prosent

NYHETER - *Nytt fra CICERO*

AV: ISELIN EKELI RØNNINGSBAKK

Publisert 19.05.2020

Daglige, globale CO₂-utslipp fra fossile brensler og sementproduksjon falt med opptil 17 prosent i begynnelsen av april sammenliknet med gjennomsnittet per dag i 2019, viser en ny studie.

Robbie Andrew @robbie_andrew · 19. mai

All up, with 20% reduction in transport emissions, >50% in domestic aviation, and some reduction in industrial activity, we estimate Norway's total emissions of CO₂ in April may have declined by almost 10% compared to 2019.

Gitt at vi i Norge klarer å kontrollere 'coronasituasjonen', og dermed får gjenåpnet samfunnet i løpet av sommeren og høsten, så vil vårens lock-down kunne føre til **4-7 %** reduksjon av klimagassutslippene for **2020**.

Den hastigheten i utslippsreduksjon Norge trenger for å klare Paris-målet tilsvarer 'en halv 2020-lock-down' hvert år frem til 2050.

Den grønne mulige langsiktige coronakonsekvensen

- **Varige endringer av forbruksvaner?**
 - Økt digital kapasitet og digital kompetanse reduserer transportetterspørsel
- **Varige endringer innen 'produksjon'?**
 - Mindre setekapasitet per fly og de største interkontinentale flyene tas ut av trafikk vil redusere flytilbudet og forlenge overgangstiden til nullutslippsløsninger
- **Politiske styringserfaringer med varig effekt?**
 - Politiske myndigheter går lengre enn faglige anbefalinger om 'tvang' og politiske aktører som ideologisk lener seg på markedsløsninger har måttet gjennomføre omfattende tiltak for offentlig styring og regulering, i noen tilfeller 're-regulering'

Endring i '**mobilitet**'
en nøkkelfaktor i å
endre samfunnets
utviklingsretning!

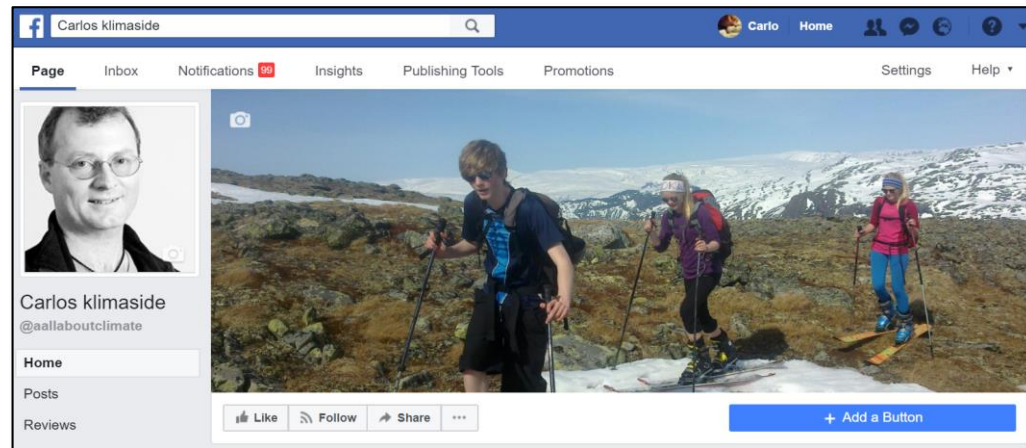
'Mindre' og/eller
'annerledes'
mobilitet kan få store
konsekvenser på
vekstens innhold og
størrelse

Den **sorte** mulige langsiktige coronakonsekvensen

- **Svekket global matvaresikkerhet?**
 - Verdikjeder i matvaresektoren brytes, og alvorlige fattigdomsproblemer øker igjen
- **Redusert hastighet i de teknologiske klimatiltakene?**
 - Eks el-flyplaner lagt på is samtidig som statlige redningspakker brukes til å holde oppe flyplassutbygging og oljeleting
- **Internasjonal handelskrig?**
 - Overraskende konsekvenser av internasjonale verdikjedebrudd kan tvinge frem reversering av globalisering av produksjonskjeder
- **Politisk destabilisering?**
 - Skjøre demokratier med skjørbare velferdssystemer – som India, Brasil og USA – kan bli destabilisert, med vanskelig forutsigbare konsekvenser

Andre utfordringer enn 'klima' og 'miljø' kan komme øverst på den internasjonale politiske dagsorden – som 'arbeid for alle', 'global rettferdighet' og 'bevaring av demokratiet'

Takk for oppmerksomheten!

Carlo Aall
[@aallaboutclimate](#)

Mob: 991 27 222

E-post: caa@vestforsk.no

www.vestforsk.no

www.klimatilpassingscenter.no